1849. № 102.

DRENTSCHE COURANT.

Vrijdag, den 21 December.

Deze Courant kost in het ¼ jaar *f* 1-60, buiten Assen vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1-5 regels *f* 1 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — NB. Advertentiën voor de 1e bladz. kunnen Maandags en Donderdags uiterlijk tot 12, die voor de 4e bl. tot 4 uur aangenomen worden.

GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie DRENTHE,

Brengen hiermede ter kennis van de belanghebbende veehouders en veehandelaren in dit Gewest, dat in de Provincie Vriesland is vastgesteld een Reglement tot voorkoming van de verspreiding der besmettelijke LONGZIEKTE onder de runderen in die Provincie, hetwelk met den 17 dezer maand in werking zal treden; dat vermits het voor de veehandelaren in Drenthe van veel belang is, met de bepalingen van dit Reglement, welke den in- en doorvoer betreffen, en met de straffen, op de overtreding dier bepalingen, gesteld bekend te zijn, exemplaren van hetzelve zijn gezonden aan de Gemeente-Besturen van Diever, Meppel, Norg, Roden, Smilde en Vledder, en dat door de belanghebbenden ter plaatselijke Secretarien van die Gemeenten van dit Reglement inzage kan worden genomen.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,
Assen, DE VOS VAN STEENWIJK.
7 *Dec.* 1849. *Ter Ordonnantie van Dezelve,*
W. H. HOFSTEDE JR.

De GOUVERNEUR van de Provincie DRENTHE, brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat door Z.Exc. den Heer Opper-Houtvester, met overleg van Heeren Gedeputeerde Staten in dit Gewest, is bepaald:

dat de groote jagt, *mitsgaders de jagt op* Ganzen, Eenden *en* Watersnippen, *voor dit jaar in de Provincie Drenthe zal worden gesloten op Maandag, den* een en dertigsten *December eerstkomende, met zonsondergang.*

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in de *Drentsche Courant* opgenomen en, door de zorg van de Stedelijke en Plaatselijke Besturen, worden afgekondigd en aangeslagen, ter plaatse waar zulks te doen gebruikelijk is.

Assen, *De Gouverneur voornoemd,*
19 *December* 1849. DE VOS VAN STEENWIJK.

De Directeur der Registratie en Domeinen voor de provincie Groningen en Drenthe, brengt ter kennis van belanghebbenden, dat Z.Exc. de Minister van Financiën, ter bevordering van de gelijkmatige uitvoering van het Koninklijk Besluit van den 9den October 1830 no. 37, bij eene resolutie van den 21sten November 1849 no. 164, afdeeling Domeinen, heeft bepaald dat, te rekenen van den 1sten Januarij 1850, door de tolgaarders en tolpachters van 's Rijks tollen op de groote wegen in de provincien Friesland, Groningen en Drenthe, geen meerder of minder tolgeld van de bouwlieden die op de marktdagen *met veldvruchten naar de markt rijden*, mag worden geheven dan dat van *vijf centen* (*f* 0.05) voor elk voertuig, bij het passeren van elken tolboom, en dat gelijk tolgeld mede aan elken tolboom moet worden geheven van elk voertuig, op de marktdagen van de markt terugkeerende, mits onbeladen of met niets anders beladen zijnde, dan met veldvruchten welke ter markt zijn gekocht, of ter markt zijnde gebragt onverkocht zijn gebleven.

Groningen, *De Directeur voornoemd,*
den 17 *December* 1849. KEISER.

Nederland.

19 *Dec.* — In de bijeenkomst der Tweede Kamer van 17 dezer heeft de minister van Justitie medegedeeld, dat de minister van Binnenlandsche Zaken bij voortduring ongesteld is, en zich buiten de mogelijkheid bevindt, om het hoofdstuk der staatsbegrooting, zijn departement betreffende, te verdedigen. Door den voorzitter is dienvolgens voorgesteld, intusschen over te gaan tot de beraadslaging over hoofdstuk IX, A (*finantien*). Na eenige woordenwisseling is echter met 31 tegen 27 stemmen besloten, de voorkeur te geven aan hoofdstuk VI, betreffende het departement voor de zaken der Hervormde Eeredienst. Daarna is die beraadslaging aangevangen. Verscheidene sprekers, benevens de minister van Justitie en van Buitenlandsche Zaken, die voorloopig belast zijn met het beheer der beide departementen voor de Eeredienslen, hebben het woord gevoerd. Onder de sprekers bevonden zich de afgetreden ministers voor de beide Eerediensten, de heeren *van Heemstra* en *Mutsaers*, die beiden voor het behoud der departementen het woord hebben gevoerd. De beide hoofdstukken VI en VII zijn met algemeene stemmen aangenomen. De algemeene discussien hebben hoofdzakelijk geloopen over het behoud of de opheffing der departementen voor Eeredienst. — De minister van Justitie, voorloopig belast met het beheer van het departement der Hervormde Eeredienst enz., geeft te kennen, dat de Regering ten aanzien van dit belangrijk vraagstuk niet heeft willen vooruitloopen of beslissen, maar gemeend, dat de ondervinding hier moet spreken. Hij gelooft, dat dit de goedkeuring van de groote meerderheid der kamer zal wegdragen. Het is eene proeve; de uitkomst moet het bewijzen. Hij is het volkomen eens met hen, die verlangen, dat het toezigt over de behoorlijke verdeeling en het rigtig gebruik der gelden voor traktementen en pensioenen, die thans uit deze departementen worden betaald, moet blijven bestaan. — De minister van Buitenlandsche Zaken, voorloopig belast met het beheer van het departement voor de zaken der R.K. Eeredienst, geeft te kennen, dat hij zijnen ambtgenoot geheel de broederlijke hand reikt, bij de behandeling en beoordeeling der VI en VII hoofdstukken van de staatsbegrooting. Het nemen van eene proef ten dezen aanzien is allezins billijk te achten. Ten slotte verklaarde de minister, dat hij zich tot geene roekelooze proeven zou laten wegslepen, en dat hij vooral daar, waar het godsdienst, zedelijkheid, vrede en eensgezindheid geldt, met geene overijling zal te werk gaan.

— In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Gen. van 17 dezer is ingekomen eene missive van den Heer Mr. *J. A. Philipse*, benoemd tot President van het Provinciaal Geregtshof in Zuid-Holland, die, door die benoeming, naar aanleiding van het 4de lid van art. 91 der Grondwet, opgehouden hebbende lid der kamer te zijn, heeft vermeend hiervan aan den voorzitter mededeeling te moeten doen. Aangenomen voor kennisgeving, terwijl tevens hiervan zal kennis gegeven worden aan den Minister van Binnenlandsche Zaken. — Zijn ingekomen *vier* Koninklijk besluiten, houdende ontslag en benoeming van ministers. De heer *Lightenvelt* vraagt, betrekkelijk die besluiten van ontslag, aan den Minister van Finantien, waarom de leden van het vorig kabinet, bij afwijking van den gewonen regel, zonder eenige dankbetuiging uit hunne betrekkingen zijn ontslagen. — De Minister van Finantien zegt dat hij, als lid van het vorige ministerie, voorzeker minder dan iemand wenscht tekort te doen aan de belangrijke werkzaamheden door dat kabinet verrigt. De reden der weglating zal der Kamer welligt vreemd klinken, maar er is toch werkelijk geene andere: de zaak moet eenvoudig aan verzuim toegeschreven worden. Ware het hem bekend geweest, de minister zou geen oogenblik geaarzeld hebben, de uitgelaten woorden in te vullen. — De heer *Lightenvelt* verklaart dat, zoodra de minister van verzuim spreekt, aan geen opzet meer kan gedacht worden, en Spr. zal er dus niets meer van zeggen. — Van de Tweede Kamer zijn ingekomen: 1°. ontwerp, tot overgang in werkelijke schuld van uitgestelde schuld en kansbilletten; 2°. vijf ontwerpen der staatsbegrooting voor 1850, als hoofdstuk I, II, III, IV en VIII.

— Uit Californie wordt het volgende medegedeeld: Nadat de ontdekking der in deze omstreken vroeger verborgene schatten, algemeen is bekend geworden, was het hoekerschip *Oceaan*, kapt. *G. van Duffelen*, laatst komende van Valparaiso, en te Vlaardingen te huis behoorende, de eerste bodem die alhier de Nederl. vlag deed wapperen. Werd het charter van dat vaartuig, als in deze streken geheel ongewoon en onbekend, veler aandacht waardig geacht, de equipage van dat schip heeft bovenal de opmerkzaamheid getrokken. Het is van algemeene bekend-

heid, welken nadeeligen invloed de gouddelving op de ondergeschiktheid der matrozen van alle hier aangekomen schepen uitoefent; de bemanning van de *Oceaan* echter is de eenige die zich onderscheiden heeft door gehoorzaamheid en onderwerping aan de bevelen van haren gezagvoerder. Geene voordeelige aanbiedingen, hoe uitlokkend ook, zijn in staat geweest die schepelingen ontrouw te maken aan de vervulling hunner pligten, de meest verleidende voorslagen zijn door hen met verachting afgewezen. Waarlijk, eene zoo gunstige uitzondering op de talrijke vloot van schepen uit alle natien, hier vereenigd en onder de hier bestaande omstandigheden, is wel waardig met eere vermeld en als voorbeeld voor anderen gesteld te worden. Na een verblijf van zes weken heeft de *Oceaan* op den 6den September onze reede verlaten, en genoot de equipagie den besten welstand. (*N. R. C.*)

— Naar men verneemt, is de Heer Procureur-Generaal bij het Prov. Geregtshof in Zuid-Holland in cassatie gekomen tegen de uitspraak van gemeld Hof in zake *A. J. E. van Bevervoorde*.

— Uit 's Hertogenbosch wordt het volgende gemeld: Dezer dagen is alhier een gouden tienguldenstuk uitgegeven, waarvan door eene behendige snoeijing twee guldens aan waarde zijn afgenomen. Men wachte zich dus voor schade en geve, bij de ontdekking van een gesnoeid geldstuk, daarvan onmiddelijk kennis aan den heer officier van justitie bij de arrondissements-regtbank, den heer commissaris van politie, of den Burgemeester.

— De oude 25 cent-stukken kunnen, volgens eene bekendmaking van den Minister van financien, nog tot 29 dezer bij de Betaalmeesters en Rijksontvangers ingewisseld en in betaling gegeven worden.

— *Uit de Prov. Gron. Ct. ontleenen wij de volgende berigten:* Naar men uit goede bronnen verneemt, zou bij de Regering het plan bestaan, om de infanterie-bataillons bij het leger op vijf kompagnien te brengen en dus met eene kompagnie te vermeerderen. — Voor eenige dagen zijn door de Arrond. Regtbank te Appingedam naar den Heer Staatsraad Procureur-Gen. bij het Hof te Groningen verwezen de beklaagden *Jurrien Tonnis Huizenga*, vleeschhouwer, en *Enno Freerks de Graaf*, daglooner, beide wonende te Kloosterburen, en zulks ter zake van diefstal van schapen uit eene weide onder Saaxumhuizen. *Huizenga* is reeds tweemaal wegens diefstal voor het voormalig Hof van Assises te Groningen veroordeeld; in 1826 tot tepronkstelling en 7 jaren tuchthuisstraf en in 1837 tot tepronkstelling, brandmerk en 10 jarige detentie. Tot dusver heeft het der justitie niet mogen gelukken, het tegen hem verleende bevel van gevangenneming ten uitvoer te leggen, ofschoon hij in de provincien Groningen en Friesland moet omzwerven. Daar in zijne aanhouding belang gesteld wordt, heeft het gemeentebestuur van Kloosterburen eene premie van *f* 25 uitgeloofd aan dengene, die hem in handen der justitie zal leveren. Zijn signalement is als volgt: oud 46 jaren, lang ongeveer 6 voet, haar donker en eenigzins grijs, wenkbraauwen en bakkebaarden donker, aangezigt smal, oogen blaauw grijs, neus lang, mond gewoon, kin lang en spits, kleur bleek, het regterbeen ziek en zeer. — De kas van de ontvangst der directe belastingen te Grijpskerk is wel ongelukkig. Nog ligt versch in het geheugen het onlangs gebeurde met die kas, en nu verneemt men, dat de opvolger van den vorigen Ontvanger, de heer *v.A.d.K.*, voortvlugtig is, een deficit van bijna *f* 8000 in de kas achterlatende. Naar men zegt moet hij zich te Keulen of daar in de omstreken ophouden. — Te Spijk zijn de kleederen van een 9jarig meisje, hetwelk zich naar school begaf en eene stoof met vuur onder haar voorschoot droeg, door den harden wind in brand geraakt, en zou hetzelve zeker levend verbrand zijn, ware niet een daglooner, het ongeval ziende, dadelijk toegeschoten; deze bluschte met zijne kleederen en met sneeuw de vlammen uit; al de kleedingstukken van het kind zijn letterlijk op het ligchaam tot pulver verbrand; er bestaat echter hoop, om het leven van het kind te behouden. Moge dit tot waarschuwing strekken, om vooral voorzigtig te zijn met het laten loopen van kinderen met stoven met vuur op den weg, en om toe te zien, dat zij dezelve, gelijk veelal geschiedt, niet onder haar voorschoot houden.

Buitenland.

19 *Dec.* — Het schijnt zeker dat de Paus niet naar Rome zal terugkeeren, voordat de Fransche troepen zijne Staten verlaten hebben.

— De President der Fransche Republiek verklaart openlijk, dat hij zich niet aan eene der Staatkundige partijen aansluiten wil, maar zich boven partijschap stelt.

— Lord *Portman* heeft 14 dezer een onderhoud met den Engelschen Minister Lord *John Russell* gehad, en schijnt hoop te koesteren, dat het Gouvernement eerlang gezind zal zijn tot het leggen van een regt op de granen. De krachten der partij voor de beschermende regten zijn, volgens zeker blad, in Engeland zoo toegenomen, dat zij van verzoeken tot eischen overgaat.

— In een steenkolenmijn, nabij Wrexham, heeft dezer dagen eene vreesselijke ontploffing plaats gehad, waardoor drie arbeiders het leven verloren, en de geheele mijn zoodanig in brand geraakte, dat de vlammen 10 voet boven de opening opstegen. Men heeft al de werken onder water laten loopen, doch tot nog toe het vuur niet kunnen bedwingen.

— Dezer dagen vertrok het schip *Jenny Lind* van Kingston (Ierland) naar Australie, met 400 vrouwen aan boord, die tot deportatie veroordeeld zijn.

Assen, 20 December.

— Z.Exc. de Minister van Justitie heeft, bij circulaire van 15 dezer no. 72, aan de H.H. Gouverneurs der provincien te kennen gegeven, dat het reeds meermalen is voorgekomen, dat vreemdelingen, van middel van bestaan en van bewijzen van herkomst verstoken, of die ook niet kunnen of willen opgeven, wie zij zijn, en van waar en met welk doel zij herwaarts komen, aangehouden worden ter zake van landlooperij, en aan de regterlijke overheid overgegeven; dat echter sedert de wet van 13 Aug. 1849 (Stbl. no. 39) in werking is gekomen, in zoodanige gevallen overeenkomstig art. 9 dier wet behoort te worden gehandeld; dat namelijk zoodra zich in eenige gemeente een vreemdeling vertoont, in de bedoelde termen vallende, hij over de grenzen moet worden gebragt, en er aanstonds van wege de politie ten zijnen aanzien moet gehandeld worden; zullende zulks, volgens de bedoelingen der wet, strekken tot voorkoming van misdrijf en tot besparing van verplegings- en geregtskosten. Z.Exc. heeft ten slotte de H.H. Gouverneurs verzocht, deze wijze van beschouwen aan de hoofden van politie in de gemeenten te willen mededeelen, met aanbeveling, om bij voorkomende gevallen zich dienovereenkomstig te gedragen.

— H.H. Ged. Staten van dit gewest hebben in derzelver jongste vergadering goedgekeurd het plan van verdeeling der marke van Bonnen, gemeente Gieten, voor zoo veel wegen en waterlossingen aangaat.

— In de maand November j.l. hebben 428 schepen de geheele Drentsche Hoofdvaart en 28 een gedeelte daarvan bevaren, behalve de snikken en veerpramen. 926¾ dagwerken turf zijn in de gemelde maand de vaart afgevoerd.

— Op heden vertrekt uit Zutphen het detachement kavallerie, bestemd, om gedurende dezen winter in deze provincie dienst van Marechaussée te doen, en bestaande uit 1 wachtmeester, 3 korporaals en 14 manschappen. Door den heer Officier van Justitie zijn aan deze kavaleristen de volgende standplaatsen aangewezen: 1 wachtmeester en 2 manschappen te Assen, en 1 korporaal en 4 manschappen respectivelijk te Zuidlaren, Gasselternijeveen en Dalen.

— Op verzoek van kerkvoogden der Hervormde Gemeente te Smilde en op voordragt van het Prov. Collegie van Toezigt in dit Gewest hebben H.H. Gedeputeerde Staten een subsidie van *f* 150 uit de kas ad pios usus verleend tot het doen van herstellingswerken aan de Hervormde Kerk aldaar, mits een gelijke som tot hetzelfde einde door de Kerkelijke Gemeente worde bijgedragen.

— Naar men verneemt heeft de Algem. Synodale Comm. der Ned. Herv. Kerk de correspondentie wegens de bedeeling van hulpbehoevende Gemeenten uit het Synodaal fonds, voor het ressort der provincie Drenthe, opgedragen aan haren Vice-President den Heer *J. S. Wor*, predikant te Zwolle.

— Gisteren is bij de Arr. Regtbank alhier in appel behandeld de zaak van het Openbaar Ministerie tegen de Hoofd-Commissie der Oostermoersche en Zuidenveldsche veenen, over het daarstellen van eene watergemeenschap tusschen de wateren van het Stadskanaal en de zoogenaamde Tjassens- of Hopmanswijk enz., in strijd met de bepalingen van het Provinciaal Reglement op de wegen en waterlossingen in dit Gewest. Gelijk men zich zal herinneren (zie ons no. van 16 Nov. j.l.), is de Hoofd-Commissie ter bedoelde zake door den Kantonregter alhier tot *f* 25 boete en in de kosten veroordeeld. De uitspraak is bepaald op vrijdag 28 dezer.

— Op het laatst der vorige week vond men op den weg tusschen Wateren en Doldersum, een ontslagen kolonist der Maatschappij van Weldadigheid, die in eenen zeer beschonken staat verkeerde. Toen men hem ter verpleging in eene nabij staande woning had gebragt, gaf hij eenige oogenblikken daarna den geest. Tijdens zijnen slaap, had de koude hem doodelijk getroffen. (*H.B.*)

* *Hoogeveen*, 17 *Dec.* Heden middag is het stoffelijk overschot van den in ons vorig nommer omschrevenen grijsaard *Klaas Klaasen Boer* alhier op de navolgende plegtstatige wijze ter aarde besteld: voor het lijk vier diakens, achter het lijk de nabestaanden van den overledene, allen benevens de voerman van den lijkwagen in deftig rouwgewaad gekleed, hierna de vader en deszelfs gezin met alle de alumnen van het gesticht, eerst de mannen en daarna de vrouwen naar den rang van ouderdom, waarna bij het

terugkeeren van de begraafplaats, aan de alumnen in het gesticht warme roggens met koffij werden aangeboden.

Post van 2½ uur.

— De Tweede Kamer heeft 18 dezer in hare ochtend- en avondzittingen, het hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1850, Lett. A en B (Nationale Schuld en Departement van Financien) met algemeene stemmen aangenomen, en zelfs nog eenen aanvang gemaakt met de behandeling van Hoofdstuk X (Departement van Oorlog), waarover de discussien tot bij middernacht zijn gevoerd. — De Minister van Financien heeft o.a. gezegd, dat het hem aangenaam was te kunnen mededeelen, dat het tekort over den jare 1848 bereids was verminderd tot op 3 millioen. De minister heeft daarbij gevoegd, dat het onderwerp, nopens de amortisatie van schuld, waarover de heer *Bachiene* in den loop der gehoudene beraadslagingen gesproken heeft, in naauwgezette overweging zal worden genomen.

— In de zitting van de Eerste Kamer van 18 dezer zijn van de Tweede Kamer ingekomen de vier volgende wetsontwerpen: 1°. het 6de hoofdstuk der staatsbegrooting over 1850 (Hervormde en andere Eerediensten); 2°. het 7de hoofdstuk (R. Kath. Eeredienst); 3°. en 4°. het 9de hoofdstuk, A en B (Nationale Schuld en Departement van Financien).

Marechaussée. — Geregtsdienaren.

In de laatste jaren verhieven er zich gedurig stemmen, die op eene uitbreiding van het wapen der Marechaussée aandrongen. De nuttigheid niet alleen, maar zelfs de dringende noodzakelijkheid dier uitbreiding valt niet te betwijfelen, veel minder te ontkennen. Ook zij, die de teugels van hooger bewind in handen hebben, moeten niet alleen erkennen, dat daardoor niet slechts met opzigt tot de landelijke policie eene *merkelijke verbetering* zou worden te weeg gebragt, maar zelfs, dat in het algemeen wat de waakzaamheid en het toezigt voor de veiligheid van personen en eigendommen betreft eene *merkelijke verbetering* zoude tot stand komen. (Zie no. 32 der memorie van beantwoording der Regering op het verslag der rapporteurs betreffende de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1850).

Moet het geene bevreemding baren, dat zij, die van nabij met de gesteldheid van zaken op dat punt bekend zijn, althans het moesten zijn, nog beweren dat die uitbreiding eene *merkelijke verbetering* zou te weeg brengen. *Verbetering* en *merkelijke verbetering* heeft plaats, wanneer eene goede instelling meer naar derzelver aard en strekking wordt gelouterd van datgene, wat daarin soms nog gebrekkigs aanwezig is; maar wanneer de instelling zelve ontbreekt, dan kan men bezwaarlijk van eenige verbetering of merkelijke verbetering in dezelve spreken.

In de provincien Noord-Brabant, Limburg en een klein gedeelte van Zeeland, bekend onder den naam van Staats-Vlaanderen, kan men zeggen dat van Regerings wege niet wordt te kort gekomen in hare verpligting, om door eene geschikte instelling, zoo voor de landelijke policie, als voor de veiligheid van personen en eigendommen te zorgen. In het overige gedeelte van ons Vaderland wordt deze verpligting, men zou bijna zeggen, over het hoofd gezien, en quasi daaraan voldaan door eene instelling van geregtsdienaren, welke elk een, die slechts eenigzints daarmede bekend is, als geheel onvoldoende beschouwt voor datgene, waarvoor men in de eerstgemelde landstreek een goed georganiseerd korps heeft.

Het wordt meer dan tijd, dat aan dezen stand van zaken een einde kome. Elk belastingpligtige toch heeft het regt te verwachten, dat de Regering, daartoe almede voornamelijk aanwezig, ook de veiligheid van zijn persoon en eigendom krachtdadig handhave, — heeft het regt te verwachten, dat daarin voor een ieder en niet voor sommigen bij wege van uitzondering, in gelijke mate worde gehandeld, — heeft het regt te verwachten, dat hij, wonende in eene streek des Lands hetwelk aan het buitenland grenst, gelijke bescherming, als anderen, geniete, welke dan ook de naam van het naburige land zijn moge. Men behoeft slechts een blik op de kaart van ons Land te slaan, ten einde zich te overtuigen, hoe willekeurig aan de eene zijde is te werk gegaan, door slechts marechaussée in het Zuidelijke gedeelte van ons Land daar te stellen, en hoe onstelselmatig aan de andere zijde met dat gedeelte van ons Land is gehandeld, waar gemeld wapen zich niet bevindt.

Zal de bewering opgang kunnen maken, dat men in Noord-Brabant, Limburg en het zoogenaamd Staats-Vlaanderen het wapen der marechaussée heeft ingevoerd, omdat het grensprovincien of gedeelten van deze zijn, terwijl Gelderland, Overijssel, Drenthe en Groningen in hetzelfde geval verkeeren? Moeten langs die geheele streek gronds niet dezelfde belangen door de Regering verzorgd worden, als in eerstgemelde? Of wat zal het helpen, wanneer men de voordeur goed sluit en grendelt, en daar bij de zijdeur wijd open laat staan? — Van deze zijde beschouwd is het daarstellen van gemeld wapen doelloos en konden de uitgaven minder zijn, indien elk onzer naar regt en billijkheid zal worden behandeld. Heeft men daarentegen dat wapen aldaar gevestigd, omdat het voor de veiligheid van persoon en eigendom noodig was, zoo beantwoorde men de vraag, waarom het dáár noodiger was dan elders in ons Vaderland? — of zijn allen niet gelijkelijk geregtigd dezelfde veiligheid te mogen verwachten?

Ware men nu bij het willekeurige aan den eenen kant, slechts stelselmatig aan de andere zijde te werk gegaan, dan zou men nog een lichtpunt in deze zaak van mindere behartiging der belangens van de overige inwoners kunnen vinden; doch ook dit ontbreekt.

Wanneer men toch nagaat, dat in de streek van ons Vaderland gelegen tusschen de Hanoversche grenzen en de gemeenten Winschoten, Assen, Steenwijk, Zwartsluis Ommen, Almelo en Oldenzaal geen een geregtsdinaar gestationeerd is, terwijl over gelijke uitgestrektheid in andere deelen van ons Land er in menigte gevonden worden, zal men niet op stelselmatig verdeelen van de wakers voor de veiligheid van persoon en eigendom kunnen roemen.

Wanneer men al verder nagaat:

dat in steden als Zutphen, Thiel en Nijmegen, alwaar ook Arrondissements Regtbanken zijn, slechts *twee* geregtsdienaars zijn gestationeerd, terwijl er in Dordrecht, Brielle, Zierikzee, Goes, Deventer en Almelo zich *drie* bevinden:

dat te Zwolle, alwaar ook een Hof en Arrondissements Regtbank is, slechts *drie* geregtsdienaars zijn geplaatst, terwijl te Arnhem en Middelburg er *vier* zijn gestationeerd:

dat Rotterdam slechts met *vier* geregtsdienaars is begunstigd, terwijl Sneek er *vijf* heeft:

dat Assen waaronder eene geheele Provincie ressorteert, er *vijf* heeft, en Winschoten even zooveel, hoewel het Arrondissement veel minder in omvang is:

dat Amsterdam, Utrecht (!), Heerenveen (!!) en Groningen ieder met *zes* geregtsdienaren zijn begiftigd, terwijl Leeuwarden er ACHT en 's Gravenhage er NEGEN (!) heeft gekregen:

dat Gelderland	48	geregtsd.	heeft	op	37	standplaats.
„ Zuid-Holland	42	„	„	„	18	„
„ Noord Holland	56	„	„	„	27	„
„ Zeeland (ged.)	23	„	„	„	15	„
„ Utrecht	37	„	„	„	22	„
„ Vriesland	32	„	„	„	9	„
„ Overijssel	20	„	„	„	10	„
„ Groningen	15	„	„	„	3	„
„ Drenthe	5	„	„	„	1	„

dan zal men slechts zijn gezond verstand behoeven te gebruiken, om tot de gevolgtrekking te komen, dat in dezen, op zijn minst genomen, onstelselmatig is te werk gegaan.

Wat is er noodzakelijker, dan dat aan deze willekeur en stelselloosheid een einde kome en naar een vast plan gelijkelijk worde gewaakt voor de veiligheid van persoon en eigendom, waar ter plaatse ook in ons Vaderland.

Doch tegen de vervulling dier verwaarloosde verpligting deinst de Regering terug, om dat daarvoor zeven tonnen gouds benoodigd zouden zijn. Eene vraag doet zich al dadelijk bij dit bezwaar op, en wel deze: is die som benoodigd buiten de honderd twee en tachtig duizend gulden die nu reeds het wapen der marechaussée kost, en buiten de honderd duizend gulden, welke thans aan de geregtsdienaars worden besteed? Zoo neen, dan kan deze twee honderd twee en tachtig duizend gulden van die zeven tonnen gouds worden afgetrokken en zou de voorziening in een bestaand gebrek met een groote vier tonnen gouds te bestrijden zijn.

In elke huishouding voorziet men wijslijk eerst in zaken van levensbehoefte en nooddruft, daarna in die van genot. Zoo ook moest het in de huishouding van Staat wezen. Men geve toch tot instandhouding van den Staat niet te weinig uit voor die zaken, zonder welke geene Staat kan blijven bestaan.

De Regering betoogt in het breede, dat geene vermindering op het cijfer voor Oorlog mogelijk zij, zonder de veiligheid van het Land in de waagschaal te stellen, en zij beweert aan de andere zijde, dat zij voor meerdere veiligheid van persoon en eigendom (de bestanddeelen van den Staat) niet kan zorgen, omdat daartoe eenige tonnen gouds meer zouden moeten worden uitgegeven.

Die kan, moge daarin consequentie zien, mij is het zoo min mogelijk, als dat ik eene niet willekeurige en stelselmatige handelwijze kan ontwaren in het behartigen en daarstellen van die middelen, welke tot de algemeene veiligheid van persoon en goed onontbeerlijk zijn.

Moge dit weinige strekken, om allen, die het goede beoogen, aan te sporen, op wettige wijze het hunne bij te vragen ter verkrijging van datgene, hetwelk als eene dringende behoefte te beschouwen is, en waardoor men de meerdere uitgaven ruimschoots zal beloond vinden in de mindere schade, die thans [illegible] over het algemeen wordt geleden. [illegible] de gestelde [illegible] als wel de zekerheid, [illegible] niet strafloos [illegible] kunnen gepleegd worden, [illegible] de hartstogten van

den booze en maakt hem minder schadelijk voor het maatschappelijk belang. W. G.
A., 16. 12. 49.

Heden beviel, van tweelingen, zijnde Zoon en Dochter, beide welgeschapen, doch dood geboren, mijne geliefde echtgenoote *Johanna Kuurman*
Meppel, 12 *Dec.* 1849. C. KNIPHORST.
Eenige kennisgeving.

Op den 17 dezer beviel te Assen voorspoedig van eene dochter *W. C. van der Scheer*, geliefde echtgenoote van Mr. E. K. J. BERTLING.
Eenige kennisgeving.

Na eene ongesteldheid van bijna 8 weken, overleed heden middag 2 uur ons jongste zoontje *Berend Johan Ludolph*, ongeveer 3 jaren oud.
Oldeberkoop, L. P. PRINS,
16 *December* 1849. G. PRINS, — WILLINGE.

Groote Houtverkoop.

Op donderdag den 27 December 1849, zullen ten overstaan van Mr. *C. E. Kniphorst*, Notaris te Zuidlaren, worden verkocht:

Pl.m. **500** stuks zeer zware **EIKEN-, IJPEREN- en ESSCHEN BOOMEN** tot alle zware timmerwerk, bijzonder tot scheepsbouw, zeer geschikt, op stam staande te Gieten, in de zoogenaamde *Groote Lemsingszied*, nabij den straatweg van Assen naar Veendam, toebehoorende aan de Erven *J. Alingh*, te Gasselte, en de Erven *J. M. Braams*, te Eext.

Zamenkomst te Gieten bij *Jan Harms Ottens*, des morgens precies te 10 uren.

VERKOOP,

Op donderdag den 27 December 1849, des avonds te 7 uur, ten huize van den kastelein *F. Donker*, der zuidelijke **HUISPLAATS** van den tuin, vroeger hebbende toebehoord aan Mejuffer *Huizingh*, in voegen door kielspitten op het terrein is aangeduid.
A. HOMAN.

Ten verzoeke van de Erven *Mensingh*, zal de Notaris Mr. *A. Slingenberg*, op donderdag den 27 December aanstaande, 's morgens om 10 uren te beginnen, te Zwinderen, publiek verkoopen:

Circa twee honderd **EIKENBOOMEN**, meestal zwaar van stuk, lang opgewassen en zonder gebreken, bij uitstek geschikt voor scheepstimmer- en ander werk.

Op vrijdag den 28 December 1849, des voormiddags te 10 uren te beginnen, zullen te Zeijen, gemeente Vries, ten huize van den kastelein *H. Berkhof*, ten overstaan van Mr. *A. Homan*, Notaris te Vries, publiek worden verkocht: **Drie HUIZEN** met bijbehoorende **hoven en gronden**, zijnde de zoogenaamde *Scheperijen* en *Koeherderij*, staande en gelegen te Zeijen voormeld, benevens eenige akkers **Bouwland**, eenige perceelen **Heide** en **Weide** en **Boschgrond**, mede aldaar, en eindelijk min of meer **drie bunders Veen**, gelegen op het Zeijerveen, behoorende al het voormelde aan het Marktgenootschap van Zeijen.

Op zaturdag den 28 December 1849, des morgens te 10 uur te beginnen, zal te Vries, ten huize van den kastelein *van der Molen* aldaar, ten overstaan van de Notarissen Mr. *A. Homan*, te Vries, en Mr. *C. E. Kniphorst*, te Zuidlaren, publiek worden verkocht:

Eene **BOERENPLAATS**, bestaande in eene hechte en sterke **BEHUIZINGE**, aan den straatweg in het dorp Vries, en beste **HOOI-, WEI- en BOUWLANDEN**, deels gelegen onder Vries en deels onder de gemeenten Eelde en Peize; alles toebehoorende aan *Dirk Smeenge*, te Vries, en de erfgenamen van *Roelofje Jans Jobing.*

De Heer *A. van der* [illegible], te Assen, is voornemens ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris, publiek te koop aan te bieden: **5 vierendeels WAARDEEL** in het Groote Veld in de Marke van Rolde, nabij den Groller-weg, groot te zamen 100 bunders, in 16 perceelen te veilen; voorts **8 AANDEELEN** in de Marktplaatsen van de nog onverscheidene Marke van Rolde, en perceelen **VELDGROND** aan den Grollerweg, in het Holt, vóór de Bulten; verder eenig **BOUWLAND** en **BROEKLAND**, en eindelijk den AFBRAAK van het halve Fabrieksgebouw, staande bij Rolde.

De veiling zal plaats hebben te Assen bij *A. Hofste*, op vrijdag den 28 December 1849, des avonds te zes uur precies te beginnen. H. H. VAN LIER.

Op donderdag den 3 Januarij 1850, des avonds te 6 uren, in het Logement van *A. Hofste*, te Assen, zullen, ten overstaan van Mr. *A. Homan*, Notaris te Vries, worden verkocht **eenige perceelen BOVENVEEN**, aanwezig op:

1°. Eene **Veenplaats**, gelegen onder Assen, bij de Asserwijke, toebehoorende aan Mr. *G. Kniphorst* te Assen.

2°. De plaatsen van de **Domeinveenen**, door den Heer *Kniphorst* van het Domein aangekocht, zijnde dit de middelste perceelen.

Aanwijs kan worden verkregen bij *Roelof Rademaker*, op de Asserwijk. *De Notaris te Zuidlaren*,
Zuidlaren, 20 *Dec.* 1849. C. E. KNIPHORST.

TENTOONSTELLING

der teekeningen en verdere verrigtingen van de leerlingen op de Industrie-school van het Dep. Assen der Maatschappij van Nijverheid op Donderdag den 27 December 1849, 's avonds van 7 tot 10 ure, in het locaal der school, wordende de Ingezetenen van Assen uitgenoodigd die tentoonstelling te bezoeken.
Namens het Bestuur,
S. GRATAMA.

De ondergeteekende, met de wed. *K. van der Wijk — van Es* alhier, in het huwelijk getreden, berigt mits deze het geëerde publiek, dat alle de nog voorhanden zijnde **MANUFACTUREN**, om bijzondere redenen, tot **inkoopprijzen** zullen worden uitverkocht.

Voorts, dat hij **bestellingen** aanneemt op alle **artikelen** tot zijn vak behoorende, en door relatien met zijnen Vader en Broeder, Grossiers te Winschoten en Amsterdam, in staat is, zulks op het zuinigste en volkomen naar wensch uit te voeren.
H. J. VAN MEEKREN.
Assen, den 20 *December* 1849.

Te Assen wordt gevraagd: Een **JONG MENSCH** ter opleiding op een Kantoor van Kunstmatigen en Administratieven arbeid, tegen billijke voorwaarden, mits boven 15jarigen ouderdom.

Men adressere zich met franco geslotene briefjes bij den Heer *H. P. A. van Gorcum* aan den Brink te Assen, onder Letter K.

Coevorden, 17 *Dec.* Rogge *f* 3.50. Boekweit *f* 3.00. Boter ned. pond *f* 0.40. Zetting: 6 p. roggebrood *f* 0.37.
Dalen, broodzetting *f* 0.31 de 6 pond.
Hoogeveen, 18 *Dec.* Rogge *f* 3.80. Boekweit *f* 3 50. Haver *f* „ . „. Boter n. pond *f* 0.46. Honig n. pond *f* „ . „.
Ter markt aangeb. 419 mudd. rogge; 97 m. boekweit. 0 m. haver; 340 p. boter; 0 p. honig. Zetting: 6 p. roggeb. *f* 0.34.
Assen, 20 *Dec.* Rogge *f* 3.50 a *f* 3.25. Boekweit *f* 4.00 a *f* 3.00. Aardapp. *f* 1.00 a *f* 0.90. Boter n. p. *f* 0.45 a *f* 0.42. Hooi 1000 n. p. *f* „ . „ Stroo 100 n. p. *f* 2.50.
Aantal: 660 mud Rogge; 60 mud Boekweit; 25 mud Aardapp.; 420 n. pond Boter; 0 n. pond Hooi; 2000 n. pond Stroo; 107 Wagens. Zetting: 6 p. roggebrood *f* 0.34.
Steenwijk, 17 *Dec.* Rogge *f* 3.70 a *f* 4.00. Boekweit *f* „ . „ a *f* „ . „. Garst *f* „ . „ a *f* „ . „. Boter $\frac{1}{8}$ vat *f* „ . „.
Oldemarkt, 15 *Dec.* Boter $\frac{1}{8}$ vat *f* 16.00.

Amsterdam, 19 *Dec.* Werk. Sch. 2½ pct 55 a ⅛; dito 3 pct 63⅞ a 64; dito op resc. 3 pct „ a „; Werk. Sch. 4 pct 84 a ⅛; O. I. leening 4 pct „ a „; Am. Synd. 3½ pct. 84⅞; Handelm. 4½ pct „ a „; Haarlemmerm. 5 pct „ a „; Aand. Rijnspw. 4½ pct „ a „; Aand. Holl. Spoorw. Maats. „ a „.

Te *Assen*, bij VAN GORCUM & COMP., Provinciale Drukkers.

Wij laten hier volgen, de belangrijke REDEVOERING, *door den Heer* VAN RANDWIJCK *gehouden in de ochtend-zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van* 14 *dezer, bij gelegenheid der algemeene beraadslagingen over Hoofdstuk III (Buitenl. Zaken) der Staatsbegrooting voor* 1850.

Mijne Heeren!

Het is niet zonder leedwezen, dat ik meermalen heb opgemerkt, en de redevoeringen van eenige sprekers, die mij voorafgegaan zijn, ook bij de algemeene beschouwingen, hebben mij in dit gevoelen bevestigd, hoe gering de sijmpathie is, welke onze diplomatie bij velen zoo binnen als buiten de kamer geniet, hoe weinig vertrouwen in den ijver van dezelve wordt betoond, hoe weinig hare diensten worden gewaardeerd. Ik beschouw deze miskenning als een ongelukkig uitvloeisel van den geest des tijds, die zoo zeer overhelt, om te wantrouwen al hetgeen men niet kent, of niet in het openbaar geschiedt, om te veroordeelen, hetgeen men niet in de gelegenheid is te beoordeelen. Vergis ik mij hierin niet, dat dit een der kenmerkende teekenen des tijds is, dan is het niet vreemd, maar natuurlijk, dat ook miskenning moet te beurt vallen aan eene instelling, waarvan, gelijk van de diplomatie, de verrigtingen door den sluijer des geheims dikwijls omhuld moeten blijven, althans in den regel en uit haren aard niet voor openbaarmaking vatbaar zijn. Het gevolg van deze geringschatting van de diensten, die onze diplomatie heeft bewezen, bewijst of nog bewijzen kan, is dan ook geweest, dat telkens, bij de behandeling van de begrooting van het departement van buitenlandsche zaken, de sommen voor onze buitenlandsche gezantschappen aangevraagd, zijn besnoeid of beknibbeld, en dat er nu nog, bij de behandeling van deze begrooting, nu de regering reeds zoo verre is gegaan met het opheffen van gezantschappen of met het inkorten der tractementen van de gezanten, dat nu nog luide klagten worden aangeheven over het groote aantal onzer ambassadeurs (waarvan wij er notabene sedert jaren niet één meer bezitten), over de weelderigheid, waarmede onze diplomatie wordt bezoldigd, over de geldverspillingen die alleen strekken, om onze gezanten bij de vreemde hoven een onnoodige pracht en luister te doen verspreiden. Wanneer dit werkelijk het geval was, Mijne Heeren, wanneer inderdaad de tractementen onzer gezanten zoo hoog opgevoerd waren, dat zij daardoor in staat gesteld waren luister en pracht te verspreiden, hun land met glans te representeeren, dan zoude ik als volksvertegenwoordiger de eerste zijn, om met het oog op den toestand onzer finantien zoodanige onnoodige uitgaven te bestrijden; want pracht en representatie behooren thans niet meer gelijk vroeger tot de vereischten der diplomatie.

Maar dit is in geenen deele het geval, Mijne Heeren; de tractementen onzer gezanten bij de voornaamste hoven, en op deze heeft men het voornamelijk gemunt, stellen hen naauwelijks in staat, om zonder opoffering van hun eigen vermogen zich in die hoogere kringen der maatschappij te bewegen, in welke een gezant zich bewegen moet, wil hij aan zijne roeping beantwoorden.

Men moet met de duurte der levenswijze in de groote hoofdsteden van nabij en in de bijzonderheden bekend zijn, om te kunnen beoordeelen, hoe groot de uitgaven der gezanten moeten zijn, wanneer zij, zoo als het behoort, aan het verkeer willen deelnemen.

Maar, zal men welligt vragen, waarom behoort dit, waarom behoeft een gezant in de hoogere kringen te verkeeren en op gelijken voet met de hoogste standen om te gaan?

Zoodanige vraag, Mijne Heeren, zoude onkunde aan den dag leggen van den aard der betrekking eens gezants. Het is voornamelijk door zijne sociale relatien, door zijne kennis aan, door zijne betrekkingen met hooggeplaatste en invloedrijke personen, dat een gezant aan zijne voorstellen in het belang van zijn land ingang kan verschaffen; dat hij vooringenomenheid tegen of onjuiste beoordeeling van zijne regering met kracht kan bestrijden: dat hij de pogingen van gezanten van andere mogendheden, die nadeelig mogten zijn voor de belangen van het land, dat hij vertegenwoordigt (en hier heb ik het oog meer nog gevestigd op onze handels- dan op onze politieke belangen), tijdig kan vernemen, tegenwerken en verijdelen. De meest kundige diplomaat, die door bezuiniging daartoe gedwongen, zich uit de zamenleving geheel moet terugtrekken, zoude op zijn geisoleerd standpunt buiten magte zijn, om eenige belangrijke dienst aan zijn vaderland te bewijzen.

Het is daarom ook van zooveel gewigt, Mijne Heeren, dat de belangen van Nederland bij de voornaamste hoven worden voorgestaan door gevolmagtigde ministers, en niet door zaakgelastigden, zooals dikwijls verlangd is geworden, en zulks wel om twee redenen.

Vooreerst omdat er een veel grooter onderscheid bestaat tusschen een gevolmagtigd minister en een zaakgelastigde, dan alleen in naam, rang of titel; immers de eerste is geaccrediteerd én bij de regering én bij de persoon van den vorst, bij wien hij gezonden is, en hij is dus op een veel gewigtiger standpunt geplaatst dan laatstgemelde, die geene andere geloofsbrieven heeft dan voor den minister van buitenlandsche zaken alleen, en die door deze omstandigheid, alsmede uithoofde van zijn ondergeschikten rang, bij de groote hoven althans geheel op den achtergrond geplaatst en zonder invloed blijft. De andere reden is, dat in de diplomatie de reciprociteit als beginsel geldt en dat dus, wanneer Nederland bij de groote mogendheden slechts door zaakgelastigden werd vertegenwoordigd, deze wederkeerig ook slechts zaakgelastigden naar het kabinet van 's Hage zouden afvaardigen, hetgeen een politiek en een finantieel nadeel voor ons ten gevolge zoude hebben.

Een politiek nadeel, omdat het voor Nederland van veel, van het grootste belang is, in het buitenland juist beoordeeld en gekend te worden, en dat zaakgelastigden van de groote Hoven veelal jonge diplomaten zouden zijn, die hun verblijf te 's Hage zouden beschouwen niet als eene bestemming, maar slechts als een tijdelijk verblijf, als een noodzakelijken trap tot hooger bestemming, en die waarschijnlijk zich er even weinig op zouden toeleggen, om Nederland en de belangen van Nederland te leeren kennen, als zij bij hun eigen hof invloed zouden hebben, om Nederlands belangen met vrucht voor te staan. *Een finantieel nadeel.* Voor zoover de schatkist de voordeelen, de ingezetenen het vertier zouden missen, die beiden te beurt vallen door de verteering van zoovele duizenden guldens, ik had haast gezegd van zoovele tonnen gouds, als welke in omloop gebragt worden door de vreemde gezanten bij ons hof. Het ongelukkige bij ons aangenomen stelsel van combinatie van zendingen, bij voorbeeld van Portugal en Spanje, van Sardinië en den Kerkelijken Staat, van Zweden en Denemarken, heeft het natuurlijk gevolg gehad, dat de gezanten van Portugal, van Sardinie, van Denemarken hun verblijf niet bij ons, maar te Brussel gevestigd houden; dat zij slechts nu en dan eenige weinige dagen alhier komen doorbrengen; dat zij alzoo vreemd aan Nederland blijven en dat aan hunne tractementen, als het ware niets door verteering in de beurs onzer ingezetenen en van daar in de schatkist overgaat.

Vergun mij, Mijne Heeren, dat ik thans een oogenblik stil sta bij den invloed, die op onze diplomaten moet hebben dat telkens in overweging nemen van hun bestaan, dat inkrimpen van hunne bezoldigingen; kan dit wel iets anders ten gevolge hebben dan ontmoediging, dan weerzin? en moet die ontmoediging niet onwillekeurig een nadeeligen invloed uitoefenen op de behartiging van onze belangen buiten 's lands? Ik zal niet beweren, dat de regering met den ambtenaar bij zijne benoeming een contract aangaat, waardoor zij regtens verpligt zoude wezen, hem voortdurend en onveranderlijk het eenmaal toegekende tractement uit te keeren; maar ik vraag of het billijk is, wanneer een ambtenaar zich aan de staatsdienst heeft toegewijd, zijne studien tot dat doel heeft ingerigt, zijn besten levenstijd daaraan heeft besteed, dat hij dan telken jare met ongerustheid moet uitzien naar den uitslag der discussien over de begrooting van buitenlandsche zaken, dat hij dan telkens wordt blootgesteld aan het treurige dilemma, om, óf zijne loopbaan te moeten verlaten óf uit eigen middelen, indien hij die heeft, tot nadeel van de zijnen, datgene te suppleren, wat hij noodig heeft en wat zijn land hem onthoudt?

Waarlijk, de diplomatieke loopbaan, die zoo vele opofferingen vereischt, die zoo vele teedere banden met het vaderland, met vrienden en familie-betrekkingen verbreekt, die ten gevolge heeft dat men zijne kinderen in den vreemde moet laten opvoeden, wanneer men den moed niet heeft om zich van hen te scheiden, ten einde hen eene Nederlandsche opvoeding te laten genieten, die loopbaan heeft waarlijk zoo veel aanlokkelijks niet, dan dat men zich niet zorgvuldig zoude moeten onthouden, om haar nog minder aanlokkelijk te maken. Hoe dikwijls hoort men reeds nu niet door ouders zeggen, dat zij hun zoon voor de diplomatie willen bestemmen, maar dat zij er niet bemiddeld genoeg toe zijn, en hoe zal dit in de toekomst zijn, wanneer die loopbaan uit een finantiëel oogpunt nog minder voordeelig zal worden? Hoe uiterst gering is niet nu reeds het getal van hen, die deze loopbaan verkiezen? Het gevolg van ongenoegzame bezoldiging, van nog meerdere inkrimping zoude geen ander wezen, dan dat de keus van onze diplomaten zich niet tot de meest geschikte maar tot de meest bemiddelden zoude moeten bepalen, en ik betwijfel het, of de alzoo gemaakte bezuiniging ons Nederland niet duur te staan zoude komen; want in den regel zijn het niet de rijksten die de bekwaamsten zijn, die zich met den meesten ijver op hunne ambtsbetrekkingen toeleggen. Ik voor mij ken niets dat minder liberaal is, dat minder overeentebrengen is met het grondwettig voorschrift, dat elk Nederlander voor elke landsbediening benoembaar is, dan het zoodanig besnoeijen van bezoldigingen, dat de bedieningen alleen door de vermogenden in den lande kunnen worden vervuld, en dat de meest uitnemende geschiktheid, wanneer die niet met de gaven van de fortuin gepaard gaat, voor den lande verloren is.

Het schijnt thans bijzonder in den smaak te vallen Nederland met Belgie te vergelijken of liever Belgie aan Nederland tot voorbeeld te stellen, en het heeft dan ook niet ontbroken aan vergelijkingen tusschen de tractementen van de Nederlandsche en de Belgische diplomatie. Ik geloof, Mijne Heeren, dat die vergelijking niet opgaat en wel om twee redenen.

De eerste is, dat onze gezanten geldelijke opofferingen zijn opgelegd, aan welke de Belgische gezanten niet zijn onderworpen.

De andere dat de tegenwoordige regeling der bezoldigingen in Belgie niet is eene normale regeling, maar slechts eene tijdelijke regeling, het gevolg van bijzondere tijdelijke omstandigheden, van den indruk der gebeurtenissen van 1848 en van de geldelijke opofferingen, die dezelve aan Belgie hadden veroorzaakt.

Een en ander meen ik met bewijzen te kunnen staven.

Wat het eerste punt aangaat, merk ik op, dat onze tractementen onderworpen zijn aan eene afloopende korting van $\frac{1}{5}$ van het tractement over vijf jaren, en aan eene doorloopende korting van 2 percent van het overige gedeelte ten behoeve van het pensioenfonds, terwijl de Belgische tractementen aan geene verpligte korting zijn onderworpen. Voorts dat de hoofden van missiën bij ons verpligt zijn, huisvesting, tafel en bediening aan hunne secretarissen in natura te verschaffen of daarvoor bij uitkoop eene uitkeering in geld te doen, welke naarmate van de meerdere of mindere duurte van het verblijf van *f* 1500 tot *f* 3000 bedraagt, terwijl deze verpligting in de Belgische missiën aan de gezanten niet is opgelegd.

Wat het tweede punt aangaat, vind ik mijn bewijs in den *Moniteur Belge* van 2 December 1848, alwaar aangeteekend staat, dat de minister van buitenlandsche zaken bij de discussie over de begrooting uitdrukkelijk heeft verklaard, dat de zoo aanmerkelijke besnoeijing van het bedrag der bezoldigingen alleen het gevolg was van de toenmalige kritieke omstandigheden, en dat de regering zich voorbehield bij eene volgende begrooting hierop terug te komen en het vorige bedrag der tractementen geheel of gedeeltelijk weder op de begrooting te brengen.

De woorden des ministers waren deze:

„Quant à la réduction très forte, énorme, je pourrais „dire, que nous avons operée sur le traitement des agents „diplomatiques de première classe, je ne serais pas venu „Messieurs vous la présenter dans des circonstances „ordinaires. Je dis Messieurs, que nous ne serions pas „venus vous proposer ces réductions dans des temps „ordinaires, car maintenant nos agents diplomatiques sont „ceux des moins rétribués de la diplomatie Européenne. „Aussi, Messieurs, je dois faire une reserve: dans des temps „meilleurs, quand la crise sera complètement passée, il „y aura lieu d'examiner sérieusement, pour le gouvernement d'abord et pour la chambre ensuite, s'il ne faut „pas rétablir les chiffres actuels ou du moins les élever „dans certaines proportions — je dis qu'il y aura lieu „d'examiner, s'il ne convient pas de rétablir les traitements „actuels de nos agents diplomatiques, précisément parce„que nous les réduisons à un chiffre à peine suffisant."

Ik geloof, Mijne Heeren, door dit een en ander genoegzaam bewezen te hebben, dat de juiste inrigting der Belgische diplomatie bij ons niet als punt van vergelijking aangenomen kan worden.

Ik ben in deze ontwikkeling getreden, Mijne Heeren, omdat het mij voorkwam, dat het niet genoeg is dat de belangen onzer diplomatie worden verdedigd alleen door haren natuurlijken beschermer, den minister van buitenlandsche zaken, van wien ik die verdediging te gemoet zie, maar dat het hoog noodig is, om ontmoediging bij haar voor te komen, dat ook eene stem van enkele leden der kamer zich in haar belang verheffe, en ik eindig deze mijne algemeene beschouwing van de begrooting voor het departement van buitenlandsche zaken met de verklaring, dat, niettegenstaande ik mij niet in allen deele met de voordragt der regering kan vereenigen, ik haar echter in haar geheel zal aannemen, behoudens de wijziging, die ik de eer zal hebben later in de 2de afdeeling voor te stellen. Maar met deze verklaring van mijne gezindheid om de begrooting aan te nemen, verbinde ik de welgemeende vermaning aan den minister van buitenlandsche zaken, om voor het vervolg vooral toch niet verder te gaan dan nu reeds gegaan is met inkrimpingen en besnoeijingen, omdat ik daarin tegenover een uiterst gering voordeel voor de schatkist, niet anders dan groot nadeel voor de belangen van Nederland in het buitenland verwachten kan.

In de avondzitting van de Tw. Kamer der Staten-Gen. van 14 *dezer*, bij de beraadslagingen over *Afdeeling II* van het Hoofdstuk III der Staatsbegrooting: *kosten, vallende op de Buitenlandsche zendingen en consulaten*, wijst de Heer *van Randwijck*, mede ter toelichting van het door hem voorgestelde amendement (zie ons no. 100), op hetgeen in het bekende verslag van 13 Mei 1848 omtrent de buitenlandsche aangelegenheden aangekondigd werd. Het bezuinigingsprogramma beantwoordde weinig aan de in het verslag toegezegde radicale hervorming. Spreker voert dit niet aan als een verwijt, integendeel als een lofspraak op het afgetreden ministerie, omdat hij het als eene lofwaardige en cordate handelwijze beschouwt, op eene dwaling terug te komen, liever dan daarin te volharden, alleen uit zucht naar eenen ijdelen roem van consequentie. Het strekt intusschen al weder tot bewijs, dat men de wereldsche zaken uit de diepte der vallei uit een ander oogpunt beschouwt, dan wanneer men eenigen tijd op de toppen der hoogten heeft doorgebragt. — Er moest intusschen bezuinigd worden, en men supprimeerde, o.a., de missien aan de hoven van Baden, Beijeren, Wurtemberg, Hanover en de Hanzesteden. Als beweeggronden daartoe gaf men op:

1°. dat, zoolang de orde van zaken in Duitschland niet op vasten voet geregeld was, men het onderhouden van diplomatische betrekkingen met die hoven van geen dadelijk nut achtte, en 2°. dat ook de zendingen dier staten bij het Nederlandsche hof voor het meerendeel terug geroepen waren. Wat het eerste *punt* betreft, spreker vermeent, dat die omstandigheid tot eene tegenovergestelde gevolgtrekking had behooren te leiden, en juist daarom het onderhouden van diplomatische relatien met alle Duitsche hoven voor de belangen van Nederland meer dan ooit noodzakelijk maakte. Het *tweede* bewijst niet anders dan dat die hoven van *hunne* zijden vermeenden er geen belang bij te hebben, betrekkingen met Nederland aan te houden, geenszins dat dit belang aan deze zijde niet bestond. Maar bovendien is dit vertrek wel zoo vrijwillig geweest, en niet veeleer een gevolg der destijds bestaande omstandigheden in Duitschland? Intusschen hebben zich de nadeelen der opheffing van die missien reeds spoedig doen gevoelen, gelijk uit de beantwoording der regering zelve blijkt. Dat antwoord is door spreker als een wenk beschouwd, dat het gouvernement niets liever verlangt dan dat de gelegenheid mogt ontstaan, op vroegere beloften terug te komen. Het is daarom, dat spreker een amendement op art. 5 heeft voorgesteld, strekkende, den post van tractementen zoo veel te verhoogen als noodig is om gemelde gezantschappen te herstellen. — De motiven tot het amendement zijn van staatkundigen aard en in het belang van den handel. Wat het eerste betreft zal spreker, met het oog op de omzigtigheid, welke steeds bij de openbare behandeling van buitenlandsche aangelegenheden moet in acht genomen worden, alleen zeggen, dat het voor de staatkundige belangen van Nederland, vooral met het oog op Limburg, van het hoogste gewigt is, met *alle* Duitsche hoven in betrekking te zijn en te blijven, althans zoolang de definitive constitutie van Duitschland niet tot stand gekomen en de verhouding van Limburg bepaald geregeld zal zijn. — Wat de handelsbelangen betreft, die belangen kunnen dikwijls zoo zeer in strijd wezen met die van een of meer der voornaamste en magtigste staten van het tolverbond, dat Nederland eene groote onvoorzigtigheid zoude begaan met niet te zorgen, — door het aanhouden van zeer naauwe relatiën met de Zuid-Duitsche staten, medeleden van het tolverbond, van welke de belangen meer overeenstemmende, althans niet strijdig zijn met die van Nederland, — dat deze staten steeds genegen mogen bevonden worden, het gewigt van hunnen invloed in dat verbond, ten behoeve van Nederland in de schaal te leggen tegenover het overwigt van deze of gene soms jegens de Nederlandsche handelsbelangen minder gunstig gestemde mogendheid. Hierbij komt, dat Hannover een grensstaat is, waarmede Nederland zoo vele punten van aanraking heeft. Spreker doet nog opmerken, dat met die missie tevens die bij de Hanzesteden is opgeheven, terwijl het toch niet van weinig belang geacht mag worden voor onze handelsbelangen, dat onze regering niet vreemd blijve aan hetgeen er omgaat in die vrije steden, welke zich tot dus verre nog niet aan het tolverbond hebben aangesloten. Eindelijk zegt spreker, dat de gemelde zendingen kunnen tot stand komen voor de betrekkelijk geringe uitgave, niet van *f* 25,000, maar voor *f* 13,000, daar *f* 12.000 aan wachtgelden en consulaire bezoldigingen zullen worden gespaard.

Naar aanleiding evenwel van de verklaring van den Minister van Buitenlandsche Zaken, dat de Regering voor zich geene vrijheid heeft gevonden, om het cijfer der begrooting van deszelfs Dept. te verhoogen, doch dat zij er niets tegen heeft, indien de Kamer eene verhooging wil toestaan voor de missien te Munchen en te Stuttgardt, heeft de heer *van Randwijck*, in den verderen loop der discussiën, zijn amendement ingetrokken. Het zou geene houding hebben, dat de kamer een' hoogeren post aan de regering zou willen opdringen, dan zij zelve volstrekt noodig oordeelt. Maar spreker laat dan ook aan haar al de verantwoordelijkheid, wanneer zij, door de ongenoegzaamheid van den post, niet in staat zal zijn op voldoende wijze de regten van Nederland te handhaven.

Te *Assen*, bij van Gorcum & Comp., Provinciale Drukkers.